NEM A SZABADKERESKEDELMI EGYEZMÉNYEKRE
EU-USA (TTIP) ÉS EU-KANADA (CETA)

TOKAJ, 2015. április 24.

A Környezet- és Természetvédő Civil Szervezetek 25. Országos Találkozójának szervezetei egységesen elítéljük a tervezett Transzatlanti Kereskedelmi és Befektetési Partnerséget (Transatlantic Trade and Investment Partnership – TTIP), valamint az EU és Kanada közötti, véglegesítés alatt álló és már csak ratifikálásra váró szabadkereskedelmi egyezményt (CETA). Véleményünk szerint a TTIP és a CETA megvalósulása esetén súlyosan sérülnének mind az alapvető demokratikus jogok, mind az állampolgárokat és a környezetet védő törvények:

I. **A tárgyalások titkossága:** A tárgyalások a nyilvánosság kizárásával, zárt ajtók mögött zajlanak, miközben a multinacionális cégek szabad bejártást kapnak. Bár az átláthatóság hiánya elleni tiltakozások hatására az Európai Bizottság saját álláspontjának anyagai közül néhányat nyilvánosságra hozott, a TTIP tárgyalások lényegi dokumentumai továbbra sem nyilvánosak, mindez akadályozza a valós demokratikus kontrollt.
II. **Antidemokratikus elemek:** A TTIP és a CETA része lehet a befektető-állam vitarendezési mechanizmus (Investor-state dispute settlement – ISDS), amelynek keretében a vállalatok az „elmaradó profit” „elmaradó profit” miatt ún. választott bíróságok elé vihetnék és kártérítésre kötelezhetnék az államokat, továbbá kényszeríthetnék őket, hogy a saját demokratikus úton létrehozott törvényeiket vagy alkotmányukat a vállalatok érdekeinek megfelelően módosítsák.
III. **Vállalatok egyoldalú érdekérvényesítése**: A TTIP-nek és a CETA-nak is a „kereskedelmet korlátozó akadályok” felszámolása érdekében az egyik legfontosabb eleme az ún. „szabályozási koherencia” megteremtése, azaz az egyes témákban egységesítenék a szigorúbb és a kevésbé szigorú szabályokat. Mindez a kiszivárgott elemek alapján a gyakorlatban azt fogja jelenteni, hogy a résztvevő országok mindegyikében az enyhébb szabályozás fog érvénybe lépni.

Ha a TTIP és a CETA úgy kerül megvalósulásra, hogy a fent felsorolt problémák fennállnak, akkor az alábbi következményekre számíthatunk:
1. A vállalatok egy szintre kerülnek az államokkal, szakítva azzal az elvvel, miszerint az államok szabályozzák a gazdaságot – ezzel jelentősen csökkenne demokratikus kontroll a vállalatok fölött.
2. A kereskedelmi érdekek előtérbe helyezése kockáztatja az élelmiszerbiztonságot.
3. A jogharmonizáció és az ISDS következményeként veszélybe kerülne hazánk génmódosítás-mentessége. Az elővigyázatosság elvének elvetésével, gyengülésével számos, eddig nem engedélyezett élelmiszer kerülhet a tányérunkra.
4. Nem tudhatjuk biztonságban az internet szabadságát, mert sem az internet függetlensége, sem az adatvédelem nem biztosított, továbbá a nagyvállalatoknak lehetőségünk nyílik az internet egyoldalú korlátozásra.
5. Több független tanulmány szerint is több százezer munkahely megszűnésével kell számolnunk, az átlagkereset csökkenése mellett. Egy, az Európai Bizottság által közzétett hatástanulmány is elismeri, hogy jogosak azon aggodalmak, amely szerint a TTIP hatására munkahelyüket elvesztő emberek nem biztos, hogy fognak más állást találni.
6. A készülő egyezmények módot adnak a szerződés későbbi gyorsított, egyoldalú módosítására.
7. A multinacionális vállalatok jogkörének kiszélesedése a szakszervezetek jogainak gyengítését, tehát a dolgozói érdekérvényesítés további csökkenését vonná maga után.
8. A jogharmonizáció következtében további negatív hatások várhatók a környezetvédelem terén is a veszélyes, környezetkárosító technológiák elterjedése következtében.
9. Növekednének a társadalmi egyenlőtlenségek, mivel a GDP a nagyvállalatokhoz csoportosul át kiváltságaik következtében, ezzel szükségszerűen akadályozná a kisvállalatok fejlődését – hovatovább a versenyt is.

A felsoroltak alapján egyértelmű, hogy az Unió polgárainak létszükséglete a két megállapodás létrejöttének és hatályba lépésének megakadályozása. Felszólítjuk a döntéshozókat, hogy a lakosság érdekeinek figyelembevétele értelmében utasítsák el az EU és Kanada közötti megállapodás ratifikálását, valamint az EU-Egyesült Államok közötti szabadkereskedelmi tárgyalások folytatását!